

Tato práce se zaměřuje na současnou jazykovou situaci severocentrálních dialektů romštiny v ČR. Shrnuje některá zjištění ze sociolingvistických výzkumů jazykové situace romštiny, které prováděl Seminář romistiky FF UK v letech 2007-2009. Tyto informace rozšiřuje o nové analýzy a úvahy a zařazuje je do kontextu poválečných dějin Romů a romštiny v českých zemích a do souvislostí zformulovaných v dosavadních podobně zaměřených výzkumech. První část práce podává stručný úvod do poválečných dějin Romů, druhá část je věnována vývoji jazykové situace romštiny od roku 1945, třetí část shrnuje různé odhady počtu mluvčích romštiny v ČR. Další části práce jsou věnovány podrobnému popisu metodologie, která byla použita v rámci výše uvedených sociolingvistických výzkumů pro zjištění současné úrovně kompetence v romštině mezi dětmi na prvním a druhém stupni základních škol. Následuje analýza zjištěných dat s ohledem na limity popsané metody a na různé korelace, které by mohly ozřejmit jazykovou situaci romštiny v současnosti. Výsledky sociolingvistických výzkumů ukazují, že v nejmladší generaci Romů je asi jedna třetina lidí s aktivní znalostí romštiny. Vzhledem ke změnám, kterými Romové a romská kultura prošli v poválečném období zejména v české části bývalého Československa, se tento odhad jeví jako překvapivě vysoký. Potvrzuje nicméně předpoklad, že mezi Romy v ČR dochází ve velké míře k přechodu od dřívějšího bi- nebo plurilingvismu směrem k monolingvismu v češtině.